

PORÓWNANIE OBRAZÓW IMMUNOELEKTROFORETYCZNYCH I OBRAZÓW KRYSTALIZACJI W CYKLU PŁCIOWYM BYDŁA

J. Michalik

Garwolin

Przeprowadzono badania immunoelektroforetyczne śluzu szyjkowego pobieranego codziennie w czasie cyklu płciowego od 5 klinicznie zdrowych jałowic w wieku 20—28 miesięcy w okresie 25 kolejnych dni, 38 krów i 14 jałowic jednorazowo w fazie owulacji w okresie 8—12 godzin od wystąpienia objawów rujowych, 9 jałowic w różnych fazach cyklu płciowego. Śluz szyjkowy pobierano przy pomocy pipety. W oznaczeniach immunoelektroforetycznych posługiwano się zmodyfikowaną mikrometodą według Scheideggera. Antyserum używane do precypitacji otrzymywano przez hyperimmunizację królika mieszaniną normalnych surowic krów zdrowych zadsorbowaną na wodorotlenku glinu. Jednocześnie wykonano równoległe próby krystalizacji śluzu szyjkowego. Na podstawie badań immunoelektroforetycznych (iefgr.) surowicy krów, zidentyfikowano dotąd łuki precypitacyjne (ł. p.) albuminy i γ -globulin. Z tego powodu w badaniach własnych przyjęto określać pozostałe ł. p. przez podanie strefy, w obrębie których nastąpiła precypitacja.

W obrazie codziennie wykonywanych iefgr. śluzów szyjkowych 5 jałowic stwierdzano regularnie występowanie zmian. Iefgr. śluzu szyjkowego w rui był pozbawiony ł. p. w ciągu dwu kolejnych dni. Największa ilość ł. p. występowała w fazie późnego ciała żółtego. W przededniu wystąpienia rui znajdowano 3 ł. p. a mianowicie: 1 ł. p. albuminy, 1 ł. p. w strefie β -globulinowej oraz 1 ł. p. γ -globulin. W przypadkach, w których śluz pobrano na 12 godzin przed wystąpieniem rui, zamiast wymienionych ł. p. znajdowano słabo zaznaczone cienie precypitacyjne.

Podobne smugi precypitacyjne stwierdzono w śluzach pobranych w dniu pęknięcia pęcherzyka Graafa. W dniu wystąpienia fluktuacji i zbliżającej się owulacji iefgr. były pozbawione smug i cieni precypitacyjnych. Iefgr. śluzów pobranych w pierwszym dniu powstania ciała żółtego okresowego posiadały jednakowo wysokie ł. p. podobnie jak

w przededniu rui. W fazie wczesnego ciała żółtego ilość ł. p. szybko wzrastała i utrzymywała się. Badania wykonane w różnych fazach cyklu płciowego u pozostałych krów potwierdziły podaną regularność zmian. Cyklicznym zmianom w obrazie iefgr. śluzów szyjkowych towarzyszyły równoległe zmiany w krystalizacji. Najintensywniejsza krystalizacja w postaci paprotek bądź znacznie rzadziej „łodyg paproci” występowała w czasie rui w ciągu 2—3 dni. W okresie 2—3 dni w fazie wczesnego c.ż. śluz krystalizował w postaci ziarnistych, zdeformowanych paprotek, widłaka, figur geometrycznych bądź bezkształtnych złogów (w 3 dniu istnienia ciała żółtego). Krystalizacja pojawiała się o jedną, dwie doby wcześniej od zmian w iefgr. i trwała o 1—2 dni dłużej. W przypadkach, w których śluz w czasie trwania rui (8—12 godz. od wystąpienia rui) krystalizował w formie łodyg paproci, w iefgr. tego samego śluzu obserwowano ślady cieni precypitacyjnych.

Zmiany w obrazie iefgr. śluzów szyjkowych związanych z okresem rujowym występują w ciągu 5 dni, gdy zjawisko krystalizacji związane z tym samym okresem cyklu występuje podczas 8—9 dni. Zmiany w natężeniu krystalizacji śluzu w czasie trwania rui w porównaniu do zmian w obrazie iefgr. zachodzą wolniej.